

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾
z dnia 2012 r.
w sprawie szczegółowych sposobów postępowania
przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się
organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster)²⁾

Na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1-4 oraz art. 20 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe sposoby postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster), zwanego dalej "organizmem szkodliwym", w tym:
 - a) metody zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmu szkodliwego,
 - b) metody wykrywania i identyfikacji organizmu szkodliwego,
 - c) sposób wyznaczania stref, w których powinny być stosowane środki w celu zwalczania lub zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmu szkodliwego,
 - d) warunki prowadzenia produkcji oraz przemieszczania roślin podatnych na porażenie przez organizm szkodliwy;
- 2) wymagania specjalne, jakie powinny spełniać rośliny podatne na porażenie przez organizm szkodliwy, wraz ze wskazaniem wymagań, które powinny być zawarte w świadectwie fitosanitarnym, jeżeli rośliny te są wprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przemieszczane przez to terytorium z państwa trzeciego;
- 3) rośliny podatne na porażenie przez organizm szkodliwy:
 - a) które zaopatruje się w paszport roślin lub świadectwo fitosanitarne i poddaje kontroli zdrowotności,
 - b) których uprawianie, wytwarzanie, magazynowanie, pakowanie, sortowanie, wprowadzanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przemieszczanie

przez to terytorium mogą prowadzić podmioty wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.

§ 2. 1. Wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa, zwany dalej "wojewódzkim inspektorem", corocznie prowadzi obserwacje i kontrole roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w celu ustalenia występowania organizmu szkodliwego.

2. Wojewódzki inspektor w przypadku stwierdzenia występowania organizmu szkodliwego, w tym otrzymania z innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego informacji o stwierdzeniu występowania tego organizmu, potwierdzonego w wyniku urzędowych kontroli przeprowadzonych przez służbę ochrony roślin tego państwa, wyznacza:

- 1) strefę porażenia obejmującą zasięgiem obszar, na którym stwierdzono występowanie:
 - a) organizmu szkodliwego,
 - b) roślin, które wykazują objawy porażenia przez organizm szkodliwy,
 - c) roślin pochodzących z tej samej partii roślin przeznaczonych do sadzenia co rośliny, o których mowa w lit. b, jeżeli istnieje podejrzenie, że zostały one porażone przez organizm szkodliwy;
- 2) strefę bezpieczeństwa wokół strefy porażenia, której granica przebiega w odległości co najmniej 2 km od granicy strefy porażenia, przy czym odległość ta może być zmniejszona do nie mniej niż 1 km od granicy strefy porażenia, jeżeli wojewódzki inspektor mając na uwadze w szczególności wyniki przeprowadzonej kontroli lub zastosowane bezpośrednio po stwierdzeniu wystąpienia organizmu szkodliwego działania zwalczające ten organizm stwierdzi, że nie stwarza to ryzyka rozprzestrzenienia się organizmu szkodliwego poza obszar tej strefy.

3. Wyznaczając strefę porażenia i strefę bezpieczeństwa wojewódzki inspektor uwzględnia stopień porażenia roślin w strefie porażenia, biologię organizmu szkodliwego i możliwości jego rozprzestrzeniania się oraz obecność w sąsiedztwie strefy porażenia innych niż określone w ust. 2 pkt 1 lit. b i c roślin podatnych na porażenie przez organizm szkodliwy.

§ 3. 1. Wojewódzki inspektor może odstąpić od wyznaczenia strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa, jeżeli:

- 1) organizm szkodliwy został wprowadzony na dany obszar z roślinami i istnieją przesłanki, że rośliny na których stwierdzono jego występowanie zostały porażone przed wprowadzeniem na ten obszar lub został wprowadzony na ten obszar w inny sposób niestwarzający zagrożenia jego zadomowienia, oraz
- 2) nie doszło do zadomowienia się organizmu szkodliwego, a biologia tego organizmu i podjęte działania zwalczające ten organizm uniemożliwiają rozmnażanie i rozprzestrzenianie się tego organizmu.

2. W przypadku odstąpienia od wyznaczenia strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa niezwłocznie podejmuje się działania zwalczające organizm szkodliwy i zapobiegające jego rozprzestrzenieniu się, w tym niszczy się porażone rośliny i produkty roślinne.

3. W przypadku odstąpienia od wyznaczenia strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa wojewódzki inspektor:

- 1) ustala źródło porażenia i wszystkie rośliny mające kontakt z roślinami porażonymi;
- 2) przeprowadza kontrolę roślin mających kontakt z roślinami porażonymi, która obejmuje metody prowadzące do zniszczenia badanych roślin;
- 3) prowadzi regularne kontrole występowania organizmu szkodliwego w odległości co najmniej jednego kilometra od porażonych roślin lub miejsca stwierdzenia występowania tego organizmu, przez okres co najmniej czterech kolejnych lat od dnia stwierdzenia wystąpienia tego organizmu;
- 4) informuje o zagrożeniach, jakie stwarza organizm szkodliwy, co najmniej za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez wojewódzki inspektorat ochrony roślin i nasiennictwa, zwany dalej „wojewódzkim inspektoratem”.

§ 4. 1. W strefie porażenia i strefie bezpieczeństwa przeprowadza się co najmniej następujące działania zwalczające organizm szkodliwy i zapobiegające jego rozprzestrzenieniu się:

- 1) niezwłocznie wycina się porażone rośliny i rośliny wykazujące objawy porażenia przez organizm szkodliwy oraz usuwa się ich korzenie lub przeprowadza się inny zabieg o takiej samej skuteczności, określony przez wojewódzkiego inspektora, w przypadku stwierdzenia, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się tego organizmu; jeżeli wystąpienie organizmu szkodliwego stwierdzono po

zakończeniu okresu lotu tego organizmu wycinanie porażonych roślin oraz roślin wykazujących objawy porażenia przeprowadza się przed rozpoczęciem kolejnego okresu lotu tego organizmu;

- 2) wycina się wszystkie rośliny, których średnica łodygi lub korzenia wynosi co najmniej 1 cm, gatunków: *Acer* spp. (gatunki klonu), *Aesculus hippocastanum* (kasztanowiec zwyczajny), *Alnus* spp. (gatunki olchy), *Betula* spp. (gatunki brzozy), *Carpinus* spp. (gatunki grabu), *Citrus* spp. (gatunki cytrusa), *Cornus* spp. (gatunki derenia), *Corylus* spp. (gatunki leszczyny), *Cotoneaster* spp. (gatunki irgi), *Crataegus* spp. (gatunki głogu), *Fagus* spp. (gatunki buka), *Lagerstroemia* spp. (gatunki lagerstremii), *Malus* spp. (gatunki jabłoni), *Platanus* spp. (gatunki platanu), *Populus* spp. (gatunki topoli), *Prunus laurocerasus* (laurowiśni wschodniej), *Pyrus* spp. (gatunki gruszy), *Rosa* spp. (gatunki róży) *Salix* spp. (gatunki wierzby), *Ulmus* spp. (gatunki wiązu), w promieniu 100 metrów od porażonych roślin albo wojewódzki inspektor bada każdą z tych roślin na obecność objawów występowania organizmu szkodliwego przy zastosowaniu środków zapobiegających rozprzestrzenianiu się tego organizmu;
- 3) usuwa się z obszaru strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa rośliny gatunków wymienionych w pkt 2, inne niż określone w pkt 1 i ust. 2 pkt 3, jeżeli jest to konieczne dla zapobieżenia wystąpieniu organizmu szkodliwego.

2. W strefie porażenia i strefie bezpieczeństwa wojewódzki inspektor:

- 1) ustala źródło porażenia i wszystkie rośliny mające kontakt z roślinami porażonymi, przy czym przy ustalaniu źródła porażenia wojewódzki inspektor może zastosować metody prowadzące do zniszczenia badanych roślin,
- 2) bada rośliny, wycięte zgodnie z ust. 1 pkt 1 i 2, i ich korzenie, na obecność organizmu szkodliwego lub objawów porażenia przez ten organizm, a następnie nakazuje ich unieszkodliwienie przy zastosowaniu środków zapobiegających rozprzestrzenianiu się tego organizmu,
- 3) zakazuje przemieszczania poza obszar strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa roślin i produktów roślinnych, które miały kontakt z porażonymi roślinami,
- 4) zakazuje sadzenia na otwartej przestrzeni, w odległości 100 m od porażonych roślin, roślin gatunków wymienionych w ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem miejsc produkcji, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2,
- 5) przeprowadza co najmniej raz w roku kontrole występowania organizmu szkodliwego, obejmujące w uzasadnionych przypadkach metody prowadzące do

zniszczenia badanych roślin, przy czym nasilenie kontroli w strefie bezpieczeństwa jest większe,

- 6) informuje o zagrożeniach, jakie stwarza organizm szkodliwy, co najmniej za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez wojewódzki inspektorat.

§ 5. 1. Jeżeli w ciągu co najmniej pięciu kolejnych lat w wyniku kontroli, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 5, zostanie potwierdzone występowanie organizmu szkodliwego na obszarze strefy porażenia, a organizm ten zadomowił się i nie może zostać zwalczony, na obszarze tym:

- 1) niezwłocznie wycina się porażone rośliny i rośliny wykazujące objawy porażenia przez organizm szkodliwy oraz usuwa się ich korzenie lub przeprowadza się inny zabieg o takiej samej skuteczności, określony przez wojewódzkiego inspektora, w przypadku stwierdzenia, że nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się tego organizmu; jeżeli wystąpienie organizmu szkodliwego stwierdzono po zakończeniu okresu lotu tego organizmu wycinanie porażonych roślin oraz roślin wykazujących objawy porażenia przeprowadza się przez rozpoczęciem kolejnego okresu lotu tego organizmu;
 - 2) usuwa się z obszaru strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa rośliny gatunków wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 2, inne niż określone w pkt 1, jeżeli jest to konieczne dla zapobieżenia wystąpieniu organizmu szkodliwego;
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor:
- 1) bada na obecność organizmu szkodliwego lub objawów porażenia przez ten organizm, a następnie nakazuje unieszkodliwienie roślin, wyciętych zgodnie z ust. 1 pkt 1, i ich korzeni, przy zastosowaniu środków zapobiegających rozprzestrzenianiu się tego organizmu;
 - 2) zakazuje przemieszczania roślin i produktów roślinnych, które miały kontakt z porażonymi roślinami;
 - 3) zakazuje sadzenia na otwartej przestrzeni, w odległości 100 metrów od porażonych roślin, roślin gatunków wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem miejsc produkcji, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2;
 - 4) przeprowadza co najmniej raz w roku kontrole występowania organizmu szkodliwego, obejmujące w uzasadnionych przypadkach metody prowadzące do zniszczenia badanych roślin;

5) informuje o zagrożeniach, jakie stwarza organizm szkodliwy, co najmniej za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez wojewódzki inspektorat.

§ 6. Jeżeli podczas corocznej kontroli w strefie porażenia i w strefie bezpieczeństwa w okresie obejmującym co najmniej cztery kolejne lata od dnia stwierdzenia wystąpienia tego organizmu, nie zostanie stwierdzone występowanie organizmu szkodliwego, w strefach tych zaprzestaje się przeprowadzania działań i kontroli, o których mowa w § 4.

§ 7. 1. Rośliny, z wyłączeniem nasion, przeznaczone do sadzenia, których średnica łodygi lub korzenia wynosi co najmniej 1 cm, gatunków: *Acer* spp. (gatunki klonu), *Aesculus hippocastanum* (kasztanowiec zwyczajny), *Alnus* spp. (gatunki olchy), *Betula* spp. (gatunki brzozy), *Carpinus* spp. (gatunki grabu), *Citrus* spp. (gatunki cytrusa), *Cornus* spp. (gatunki derenia), *Corylus* spp. (gatunki leszczyny), *Cotoneaster* spp. (gatunki irgi), *Crataegus* spp. (gatunki głogu), *Fagus* spp. (gatunki buka), *Lagerstroemia* spp. (gatunki lagerstremii), *Malus* spp. (gatunki jabłoni), *Platanus* spp. (gatunki platanu), *Populus* spp. (gatunki topoli), *Prunus laurocerasus* (laurowiśni wschodniej), *Pyrus* spp. (gatunki gruszy), *Rosa* spp. (gatunki róży) *Salix* spp. (gatunki wierzby), *Ulmus* spp. (gatunki wiązu), podatne na porażenie przez organizm szkodliwy, mogą być wprowadzane i przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa trzeciego, w którym występuje organizm szkodliwy, jeżeli:

- 1) podmioty, które je uprawiają, wytwarzają, magazynują, pakują, sortują, wprowadzają lub przemieszczają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zostały wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin;
- 2) zostały zaopatrzone w świadectwo fitosanitarne;
- 3) zostały uznane za wolne od organizmu szkodliwego w wyniku przeprowadzonej granicznej kontroli fitosanitarnej.

2. Świadectwo fitosanitarne w rubryce "dodatkowa deklaracja" powinno zawierać informacje o tym, że rośliny podatne na porażenie przez organizm szkodliwy, o których mowa w ust. 1, wprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa trzeciego, w którym występuje organizm szkodliwy:

- 1) były uprawiane na obszarze państwa trzeciego, ustanowionym przez krajową organizację ochrony roślin tego państwa zgodnie z Międzynarodowym Standardem w zakresie Środków Fitosanitarnych⁴⁾ jako obszar wolny od organizmu szkodliwego, przy czym nazwę tego obszaru umieszcza się w rubryce "miejsce pochodzenia", w miejscu produkcji wpisanym do rejestru prowadzonego przez tę organizację oraz podlegającym kontrolom przeprowadzanym przez tę organizację, lub
- 2) były uprawiane co najmniej przez dwa lata przed wysyłką w miejscu produkcji:
 - a) uznanym za wolne od organizmu szkodliwego zgodnie z Międzynarodowym Standardem w zakresie Środków Fitosanitarnych⁵⁾, wpisanym do rejestru prowadzonego przez organizację ochrony roślin państwa trzeciego oraz podlegającym kontrolom przeprowadzanym przez tę organizację,
 - b) w którym:
 - co najmniej dwa razy w roku były przeprowadzane urzędowe kontrole i w czasie tych kontroli nie stwierdzono występowania organizmu szkodliwego,
 - rośliny te znajdowały się w izolacji uniemożliwiającej ich porażenie przez organizm szkodliwy lub w którym stosowano zapobiegawczo zabiegi zwalczające ten organizm oraz na obszarze o promieniu co najmniej 2 km wokół tego miejsca produkcji co najmniej raz w roku przeprowadzano kontrole występowania tego organizmu, a w przypadku stwierdzenia jego występowania niezwłocznie podejmowano działania zwalczające ten organizm,
 - nie stwierdzono występowania organizmu szkodliwego w wyniku urzędowej kontroli tych roślin przeprowadzonej bezpośrednio przed ich wysyłką, lub
- 3) w przypadku roślin szczepionych na podkładkach, zostały one poddane kontroli, o której mowa w pkt 2 lit. b tiret trzecie, a użyte do wyprodukowania tych roślin:
 - a) podkładki - spełniają wymagania określone w pkt 2,
 - b) zrazy - nie przekraczają w najgrubszym miejscu podczas wprowadzania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej średnicy 1 cm.

3. W przypadku roślin podatnych na porażenie przez organizm szkodliwy, o których mowa w ust. 1, wprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z Chińskiej Republiki Ludowej powinny być dodatkowo spełnione następujące wymagania:

- 1) miejsce produkcji jest wpisane pod niepowtarzalnym numerem w rejestrze prowadzonym przez organizację ochrony roślin Chińskiej Republiki Ludowej, przekazany przez Komisję Europejską państwom członkowskim, i nie było z tego rejestru wykreślone w okresie dwóch lat poprzedzających wysyłkę;
- 2) Komisja Europejska w okresie dwóch lat poprzedzających wysyłkę nie przekazała państwom członkowskim informacji o występowaniu w miejscu produkcji, o którym mowa w pkt 1, organizmu szkodliwego lub o niespełnieniu wymagań określonych w ust. 2 pkt 2, lub o porażeniu przez organizm szkodliwy roślin pochodzących z tego miejsca produkcji;
- 3) w świadectwie fitosanitarnym w rubryce "dodatkowa deklaracja" jest umieszczony niepowtarzalny numer wpisu miejsca produkcji do rejestru prowadzonego przez organizację ochrony roślin Chińskiej Republiki Ludowej.

§ 8. Rośliny podatne na porażenie, o których mowa w § 7 ust. 1, pochodzące z państw trzecich, w których występuje organizm szkodliwy, mogą być przemieszczane przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania określone w § 7;
- 2) zostały zaopatrzone w paszport roślin.

§ 9. 1. Rośliny podatne na porażenie, o których mowa w § 7 ust. 1, pochodzące z obszarów objętych strefą porażenia i strefą bezpieczeństwa, w których przeprowadza się działania i kontrole, o których mowa w § 4 albo 5, albo pochodzące z obszarów innych państw członkowskich objętych takimi strefami mogą być przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do innych państw członkowskich, jeżeli:

- 1) zostały zaopatrzone w paszport roślin;
- 2) były uprawiane co najmniej przez dwa lata przed wywozem w miejscu produkcji:
 - a) wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, albo do odpowiedniego rejestru prowadzonego przez organizację ochrony roślin innego państwa członkowskiego,
 - b) w którym:
 - co najmniej dwa razy w roku były przeprowadzane urzędowe kontrole i w czasie tych kontroli nie stwierdzono występowania organizmu szkodliwego,

- rośliny te znajdowały się w izolacji uniemożliwiającej ich porażenie przez organizm szkodliwy lub w którym stosowano zapobiegawczo zabiegi zwalczające ten organizm albo każda partia roślin podatnych na porażenie była poddana urzędowej kontroli występowania organizmu szkodliwego przeprowadzonej bezpośrednio przed ich wysyłką oraz co najmniej raz w roku na obszarze o promieniu co najmniej 2 km wokół tego miejsca przeprowadzano kontrole występowania tego organizmu, a w przypadku stwierdzenia jego występowania niezwłocznie podejmowano działania zwalczające ten organizm;
- 3) w przypadku roślin szczepionych na podkładkach użyte do wyprodukowania tych roślin:
 - a) podkładki - spełniają wymagania określone w pkt 2,
 - b) zrazy - spełniają wymagania określone w pkt 2 lub ich średnica w najgrubszym miejscu nie przekracza 1 cm;
 - 4) podmioty, które je wytwarzały, magazynowały, pakowały, sortowały, wprowadzały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przemieszczały przez to terytorium, były wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, albo do odpowiedniego rejestru prowadzonego przez organizację ochrony roślin innego państwa członkowskiego.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. b tiret drugie stosuje się odpowiednio do roślin podatnych na porażenie wymienionych w § 7 ust. 1, pochodzących spoza obszarów objętych strefami, o których mowa w ust. 1, które zostały wprowadzone na obszar takich stref.

§ 10. 1. Kontrola, o której mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 2 lit. b tiret trzecie oraz § 9 ust. 1 pkt 2 lit. b:

- 1) obejmuje metody prowadzące do zniszczenia badanych roślin w wyniku ich przecięcia;
- 2) jest przeprowadzana w sposób umożliwiający wykrycie u badanych roślin 1% stopnia porażenia z 99% prawdopodobieństwem wykrycia organizmu szkodliwego.

2. Wielkość próby, jaką pobiera się w ramach kontroli, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 2 lit. b tiret trzecie w odniesieniu do roślin pochodzących z

Chińskiej Republiki Ludowej, metodami prowadzącymi do zniszczenia badanych roślin, jest określona w załączniku do rozporządzenia.

§ 11. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster) (Dz. U. Nr 58, poz. 300).

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

-
- ¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).
 - ²⁾ Przepisy rozporządzenia wdrażają postanowienia decyzji wykonawczej Komisji 2012/138/UE z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających wprowadzaniu do Unii i rozprzestrzenianiu się w Unii organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster) (Dz. Urz. UE L 64 z 3.3.2012, str. 38).
 - ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 31, poz. 206 i Nr 98, poz. 817.
 - ⁴⁾ Międzynarodowy Standard w zakresie Środków Fitosanitarnych – International Standards for Phytosanitary Measures, Part 4 – Pest Surveillance, Requirements for the establishment of Pest Free Areas, Publication No 4, FAO, Rome, przyjęty na podstawie art. X Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 15, poz. 151 oraz z 2007 r. Nr 73, poz. 485).
 - ⁵⁾ Międzynarodowy Standard w zakresie Środków Fitosanitarnych – International Standards for Phytosanitary Measures, Part 10 – Requirements for the establishment of Pest Free Places of Production and Pest Free Production Sites, Publication No 10, FAO, Rome, przyjęty na podstawie art. X Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 15, poz. 151 oraz z 2007 r. Nr 73, poz. 485).

WIELKOŚĆ PRÓBY, JAKĄ POBIERA SIĘ W RAMACH KONTROLI
WYMIENIONYCH W § 10 UST. 2

Liczba roślin w partii	Liczba roślin w partii podlegających zniszczeniu (liczba roślin przeznaczonych do ścięcia)
od 1 do 4500	10% wielkości partii
powyżej 4500	450

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wdraża do prawa polskiego postanowienia decyzji wykonawczej Komisji 2012/138/UE z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających wprowadzaniu do Unii i rozprzestrzenianiu się w Unii organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster) (Dz. Urz. UE L 64 z 3.3.2012, str. 38).

Anoplophora chinensis (Forster) jest chrząszczem występującym naturalnie na obszarze kontynentu azjatyckiego (w Chinach, w Japonii oraz w Korei). Poraża m.in. rośliny gatunków *Acer* spp. (gatunki klonu), *Aesculus hippocastanum* (kasztanowiec zwyczajny), *Alnus* spp. (gatunki olchy), *Betula* spp. (gatunki brzozy), *Carpinus* spp. (gatunki grabu), *Citrus* spp. (gatunki cytrusa), *Cornus* spp. (gatunki derenia), *Corylus* spp. (gatunki leszczyny), *Cotoneaster* spp. (gatunki irgi), *Crataegus* spp. (gatunki głogu), *Fagus* spp. (gatunki buka), *Lagerstroemia* spp. (gatunki lagerstremii), *Malus* spp. (gatunki jabłoni), *Platanus* spp. (gatunki platanu), *Populus* spp. (gatunki topoli), *Prunus laurocerasus* (laurowiśni wschodniej), *Pyrus* spp. (gatunki gruszy), *Rosa* spp. (gatunki róży) *Salix* spp. (gatunki wierzby), *Ulmus* spp. (gatunki wiązu) prowadząc do ich obumierania.

W związku z informacjami o stwierdzeniu występowania *Anoplophora chinensis* w regionie Lombardii w Republice Włoskiej oraz w Królestwie Niderlandów, Komisja Europejska zdecydowała o konieczności podjęcia działań mających na celu zapobieżenie dalszemu jego rozprzestrzenianiu się na obszarze Unii Europejskiej. Zakres tych działań został określony w decyzji Komisji 2008/840/WE z dnia 7 listopada 2008 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających wprowadzaniu do Wspólnoty i rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster) (Dz. Urz. UE L 300 z 11.11.2008, str. 36).

Anoplophora chinensis (Forster) figuruje w wykazie organizmów kwarantannowych, stanowiącym załącznik do dyrektywy Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 169 z 10.07.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 29, str. 258, z późn. zm.), która została wdrożona do prawa krajowego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie zapobiegania

wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych (Dz. U. Nr 46, poz. 272, z późn. zm.). W dyrektywie tej, i w konsekwencji we wdrażającym ją rozporządzeniu, *Anoplophora chinensis* (Forster) została jednak opisana jako dwa odrębne gatunki: *Anoplophora malasitica* (Forster) i *Anoplophora chinensis* (Thomson). Najnowsze badania dotyczące tych gatunków wykazały jednak, że faktycznie powinny być one traktowane jako jeden gatunek, dla którego przyjęto nazwę *Anoplophora chinensis* (Forster). Nazwa ta została zastosowana w decyzji 2008/840/WE oraz decyzji 2012/138/UE i jest ona używana również w projektowanym rozporządzeniu.

Dane zebrane przez Komisję Europejską podczas obowiązywania i stosowania decyzji 2008/840/WE oraz informacje dotyczące kolejnych przypadków wykrycia *Anoplophora chinensis* przekazane przez Niemcy, Włochy, Wielką Brytanię i Holandię spowodowały, że Komisja zaproponowała zmianę obowiązujących przepisów. Ze względu na szeroki zakres wprowadzonych zmian, aby zachować czytelność przepisów postanowiono uchylić decyzję 2008/840/WE i wydać nowy akt prawny. W związku z powyższym rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmu *Anoplophora chinensis* (Forster) (Dz. U. Nr 58, poz. 300) również zostanie uchylone i zastąpione projektowanym rozporządzeniem.

Mając na uwadze zakres regulowanych zagadnień projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie 10 ust. 1 pkt 1-4 oraz art. 20 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.).

Przepisy art. 10 ust. 1 pkt 1-4 upoważniają ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia:

- metod zwalczania organizmów szkodliwych i zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się,
- metod wykrywania i identyfikacji organizmu szkodliwego,
- sposobu wyznaczania stref, w których powinny być stosowane środki w celu zwalczania lub zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych,
- warunków prowadzenia produkcji i przemieszczania roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów.

Zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 20 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin minister właściwy do spraw rolnictwa może określić

wymagania specjalne wraz ze wskazaniem wymagań, które powinny być zawarte w świadectwie fitosanitarnym, jeżeli rośliny, produkty roślinne lub przedmioty są wprowadzane na terytorium lub przemieszczane przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państw trzecich, w tym wymagania specjalne dla roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów wprowadzanych do stref chronionych. Projektowane rozporządzenie nie określa jednak wymagań, jakie powinny spełniać rośliny wprowadzane do stref chronionych, ponieważ na obszarze Unii Europejskiej nie zostały ustanowione takie strefy w odniesieniu do *Anoplophora chinensis*.

Ponadto zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin minister właściwy do spraw rolnictwa może określić rośliny, które zaopatruje się w paszport roślin lub świadectwo fitosanitarne i poddaje się kontroli zdrowotności.

Natomiast przepis art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin upoważnia ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia roślin których uprawianie, wytwarzanie, magazynowanie, pakowanie, sortowanie, wprowadzanie lub przemieszczanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą prowadzić określone podmioty wpisane do rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność w tym zakresie.

Jednocześnie w związku z tym, że określony w art. 3 ust. 2 decyzji 2012/138/UE termin obowiązywania zakazu wprowadzania na terytorium Unii Europejskiej roślin *Acer* spp. upłynął w dniu 30 kwietnia 2012 r., w podstawie prawnej do wydania projektowanego rozporządzenia nie przywoływano art. 20 ust. 1 pkt 3, który jest wskazany w obowiązującym rozporządzeniu.

Projektowane rozporządzenie przewiduje, że w przypadku stwierdzenia występowania *Anoplophora chinensis* wojewódzki inspektor wyznacza strefę porażenia oraz strefę bezpieczeństwa, w których podejmowane będą działania zwalczające ten organizm. Działania te będą obejmować m.in.:

- wycinanie roślin wykazujących objawy porażenia, a także roślin wymienionych wyżej gatunków, rosnących w odległości 100 m od porażonych roślin,
- badanie wyciętych roślin na obecność organizmu szkodliwego i ich unieszkodliwianie,
- coroczne kontrole występowania *Anoplophora chinensis*,
- zakaz przemieszczania poza obszar stref roślin które miały kontakt z roślinami porażonymi,

- zakaz sadzenia roślin wymienionych wyżej gatunków w odległości 100 m od porażonych roślin.

Jednocześnie możliwe będzie odstępianie od wyznaczenia strefy porażenia i strefy bezpieczeństwa, jeżeli wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie doszło do zadomowienia się *Anoplophora chinensis* na danym obszarze i zastosowane zostaną odpowiednie działania zwalczające i zapobiegające rozprzestrzenieniu się tego organizmu.

W projektowanym rozporządzeniu określono również działania, jakie powinny zostać podjęte w przypadku gdy dojdzie do zadomowienia się *Anoplophora chinensis*, aby zmniejszyć ryzyko jego rozprzestrzenienia się.

Jednocześnie w projektowanym rozporządzeniu przewidziano, że możliwe będzie zaprzestanie prowadzenia działań prowadzonych w strefie porażenia i strefie bezpieczeństwa, jeżeli w trakcie czterech kolejnych lat w strefach tych nie zostanie stwierdzone występowanie *Anoplophora chinensis*.

Rośliny podatne na porażenie przez *Anoplophora chinensis* będą mogły być wprowadzane na obszar Rzeczypospolitej Polskiej z państw trzecich, w których stwierdzono występowanie tego organizmu, przez podmioty wpisane do rejestru przedsiębiorców prowadzących działalność w tym zakresie, jeżeli rośliny te zostaną zaopatrzone w świadectwo fitosanitarne potwierdzające, że były one uprawiane na obszarze wolnym od tego organizmu (ustanowionym zgodnie z Międzynarodowym Standardem w zakresie Środków Fitosanitarnych nr 4) lub przez co najmniej dwa lata przed wywozem były one uprawiane w miejscu produkcji uznanym za wolne od tego organizmu (zgodnie z Międzynarodowym Standardem w zakresie Środków Fitosanitarnych nr 10) oraz spełniającym dodatkowe wymagania fitosanitarne. Ponadto rośliny te powinny zostać wyprodukowane przy użyciu podkładek i zrazów spełniających określone wymagania i podanych kontroli zdrowotności w państwie, z którego te rośliny pochodzą. Rośliny takie powinny również zostać uznane za wolne od *Anoplophora chinensis* w wyniku przeprowadzonej granicznej kontroli fitosanitarnej.

W przypadku roślin podatnych na porażenie przez *Anoplophora chinensis*, wprowadzanych z Chińskiej Republiki Ludowej wymagane jest dodatkowo, aby miejsce produkcji importowanych roślin było wpisane do rejestru prowadzonego przez chińską organizację ochrony roślin, a numer tego wpisu powinien być zamieszczony w rubryce „dodatkowa deklaracja” świadectwa fitosanitarnego.

Międzynarodowe Standardy w zakresie Środków Fitosanitarnych, ustanowione na podstawie art. X Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, sporządzonej w Rzymie dnia 6 grudnia 1951 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 15, poz. 151 oraz z 2007 r. Nr 73, poz. 485), są dostępne na witrynie internetowej Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin: www.ippc.int.

Rośliny podatne na porażenie, pochodzące z państw trzecich, w których występuje *Anoplophora chinensis*, będą mogły być przemieszczane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zostaną zaopatrzone w paszport roślin oraz, jeżeli spełniają wymagania dotyczące przywozu takich roślin.

Rośliny podatne na porażenie, pochodzące z obszarów państw członkowskich Unii Europejskiej objętych strefą porażenia i bezpieczeństwa, wyznaczonymi w związku ze stwierdzeniem występowania *Anoplophora chinensis*, będą mogły być przemieszczane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zostaną zaopatrzone w paszport roślin oraz były uprawiane w miejscu produkcji wpisanym do rejestru przedsiębiorców albo odpowiedniego rejestru innego państwa członkowskiego, w którym:

- co najmniej dwa razy w roku przeprowadzane były urzędowe kontrole i w czasie tych kontroli nie stwierdzono występowania *Anoplophora chinensis*,
- rośliny podatne na porażenie znajdowały się w izolacji uniemożliwiającej ich porażenie przez *Anoplophora chinensis*, lub w miejscu ich uprawy stosowano zapobiegawczo zabiegi zwalczające ten organizm oraz miejsce to było otoczone strefą buforową o promieniu co najmniej 2 km, w której co najmniej raz w roku przeprowadza się kontrole występowania tego organizmu, a w przypadku stwierdzenia jego występowania niezwłocznie podejmuje się działania zwalczające.

Natomiast w przypadku roślin szczepionych na podkładkach użyte do wyprodukowania tych roślin:

- 1) podkładki były uprawiane w miejscu produkcji spełniającym wymagania ustanowione dla tych miejsc;
- 2) zrazy były uprawiane w miejscu produkcji spełniającym wymagania ustanowione dla tych miejsc lub ich średnica w najgrubszym miejscu nie przekracza 1 cm.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano, że kontrole na obecność występowania *Anoplophora chinensis* będą wykonywane z zastosowaniem metod

prowadzących do zniszczenia badanych roślin zapewniających najwyższy możliwy poziom prawdopodobieństwa wykrycie tego organizmu szkodliwego.

Stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych *Anoplophora chinensis* (Forster) jest zaliczana do organizmów kwarantannowych, podlegających obowiązkowi zwalczania, których wprowadzanie lub przemieszczanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest zabronione. Rozporządzenie to nie określa jednak wymagań specjalnych jakie powinny spełniać rośliny, produkty roślinne lub przedmioty wprowadzane lub przemieszczane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w odniesieniu do tego organizmu. Sprawy regulowane tym rozporządzeniem nie są więc objęte regulacjami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów kwarantannowych.

Obowiązki informacyjne Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do Komisji i innych państw członkowskich Unii Europejskiej, wynikające z przepisów art. 5 ust. 1 akapit 2 ust. 2 oraz art. 7 decyzji 2012/138/UE będą realizowane w oparciu o przepis art. 86 ustawy o ochronie roślin, nie są więc objęte regulacjami projektowanego rozporządzenia.

W projektowanym rozporządzeniu wdraża się do prawa krajowego postanowienia decyzji 2012/138/UE. W związku z powyższym projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 69, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projektowane rozporządzenie zostało zamieszczone w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na okres lipiec-grudzień 2012 r.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty objęte projektowanym rozporządzeniem – projektowane rozporządzenie dotyczy podmiotów zajmujących się produkcją lub wprowadzaniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin podatnych na porażenie przez organizm *Anoplophora chinensis* przeznaczonymi do sadzenia oraz Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego - wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym dochody i wydatki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy - wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw – projektowane rozporządzenie ma na celu ochronę obszaru kraju przed introdukcją organizmu *Anoplophora chinensis*, mogącego spowodować straty w naturalnych drzewostanach oraz nasadzeniach ozdobnych i sadowniczych określonych gatunków roślin.

Projektowane rozporządzenie określa wymagania jakie muszą spełniać wprowadzane i przemieszczane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej rośliny żywicielskie *Anoplophora chinensis* pochodzące z państw trzecich oraz obszarów państw członkowskich Unii Europejskiej, w których organizm ten występuje, a także działania jakie należy podjąć w razie wykrycia tego organizmu na obszarze kraju. Organizm *Anoplophora chinensis* występował pierwotnie w Azji (głównie w Japonii, Korei i Chinach, ale także w Wietnamie, Indonezji, Birmie i na Malajach), jednak w ostatnich latach o jego introdukcji informowały Włochy i Holandia.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na podmioty krajowe, zajmujące się produkcją i wprowadzaniem na terytorium RP roślin podatnych na porażenie przez *Anoplophora chinensis*. Według danych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa od czasu przystąpienia

Polski do Unii Europejskiej, tj. od roku 2004, w Polsce nie stwierdzano ognisk występowania tego organizmu.

Proponowane rozwiązania mogą jednak doprowadzić do istotnego ograniczenia lub nawet całkowitego zablokowania importu roślin żywicielskich *Anoplophora chinensis* z Chin i prawdopodobnie również z Japonii oraz Korei Południowej – wysoka populacja szkodnika w tych państwach może uniemożliwić utrzymanie miejsc produkcji wolnych od tego organizmu. Należy jednak podkreślić, że import roślin podatnych na porażenie przez *Anoplophora chinensis* z państw azjatyckich ma marginalne znaczenie.

Jednocześnie projektowane rozporządzenie wprowadza regulacje ograniczające niebezpieczeństwo wprowadzenia na obszar kraju *Anoplophora chinensis* zarówno z państw trzecich, jak i państw członkowskich Unii Europejskiej, w których organizm ten występuje. Należy bowiem zaznaczyć, że *Anoplophora chinensis* jest polifagiem, zdolnym porażać szeroko rozpowszechnione na terytorium Wspólnoty rośliny należące do około 20 rodzin. Również analiza warunków klimatycznych panujących na obszarze Unii Europejskiej wskazuje, że możliwe jest zadomowienie się na jej obszarze tego organizmu.

Straty, jakie wiążą się z zadomowieniem się *Anoplophora chinensis* wynikają z:

- zamierania roślin w nasadzeniach miejskich, na obszarach wiejskich oraz w lasach,
- ograniczenia bioróżnorodności,
- ograniczenia plonu oraz utraty rynków zbytu dla produkcji szkółkarskiej,
- ograniczenia plonów w produkcji sadowniczej, związanych z osłabianiem i zamieraniem drzew owocowych.

Doświadczenie Włoch, jedyne państwo Unii Europejskiej, w którym organizm ten zadomowił się na istotnym obszarze (na terenie Lombardii szkodnik ten opanował jeden obszar o powierzchni około 100 km² oraz kilka mniejszych obszarów) wskazują, że rośliny gatunku *Acer saccharinum* są w silnym stopniu porażane przez *Anoplophora chinensis*, co prowadzi do ich zamierania. Również rośliny należące do innych gatunków z rodzaju *Acer*, a także z rodzaju *Fagus*, są często porażane w sposób prowadzący do ich obumierania. Porażenie roślin gatunku *Corylus avellana* prowadzi na ogół do śmierci całych krzewów bądź pojedynczych pędów. Wśród głównych żywicieli szkodnika w Lombardii notowano także drzewa owocowe z rodzajów *Malus* i *Pyrus*. Koszty związane z wystąpieniem szkodnika w Lombardii wyniosły w latach 2004-2007 1,2 mln Euro, natomiast w latach 2008-2010 planowane

wydatki związane z występowaniem *Anoplophora chinensis* (koszty badań, usuwania porażonych drzew, uzupełniania nasadzeń oraz podnoszenia wiedzy na temat szkodnika wśród społeczeństwa) wynoszą dalszych 10 mln Euro. Przygotowany na przykładzie Berlina szacunek strat, jakie *Anoplophora chinensis* może wyrządzić w obszarach miejskich, związanych z koniecznością uzupełniania nasadzeń, wynosi 96 mln Euro.

Wprowadzenie ograniczeń w przemieszczaniu roślin podatnych na porażenie przez *Anoplophora chinensis*, określonych w projektowanym rozporządzeniu leży więc w interesie krajowych podmiotów zajmujących się produkcją oraz obrotem tymi roślinami, a także pozwoli uniknąć istotnych wydatków z budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało przy tym bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne – projekt rozporządzenia zostanie skonsultowany z organizacjami społeczno-zawodowymi hodowców roślin i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, między innymi z: Business Centre Club, Federacją Związków Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Forum Związków Zawodowych, Konfederacją Pracodawców Polskich, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajową Sekcją Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związków Zawodowych Pracowników Rolnictwa RP, Krajowym Związkiem Producentów Nasion Ogrodniczych i Materiału Szkółkarskiego, Krajowym Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Polską Izbą Nasienną, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych, Polskim Związkiem Ogrodniczym, Sekcją Krajową Pracowników Administracji Rządowej i Samorządowej NSZZ „Solidarność”, Związkiem Rzemiosła Polskiego,

Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa RP, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni” oraz Zrzeszeniem Producentów Nasion Ogrodniczych, Materiału Szkółkarskiego i Grzybów „SOGNAS” .

Opracowano w Departamencie

Hodowli i Ochrony Roślin:

11 kwietnia 2013
NACZELNIK WYDZIAŁU

Kielce
Krzysztof Kielbaso
DYREKTOR DEPARTAMENTU
Hodowli i Ochrony Roślin

Margaryta Surawska
Margaryta Surawska

Akceptował

SEKRETARZ STANU

Kazimierz Plocke
Kazimierz Plocke

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

SPECJALISTA

Nurzyński
Krzysztof Nurzyński

Adamczyk
Z-ca DYREKTORA
Departamentu Prawno-Legislacyjnego

Marek Adamczyk